

• Uitgeleid

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

1. Ouverture

Het eeuwig komen en gaan
van lege durende nachten.

Het plotseling toch weer opdagen
van zon en lichtende woorden.

Noodweer dat overwaait
zwijgend hout dat weer oplaait.

2. Vreemden

Zij kwamen bijeen
alle zevende dagen
in een of ander huis
nog vreemden voor elkaar -
ontvingen woorden
die zij niet eerder verstonden:

'Als je broeder diep is weggezakt
zal jij hem vasthouden
hij zal overleven naast jou'.

3. Hoor hem

Hij is van twee Somalische mensen
de zoon.
Zij moesten vluchten voor hun leven.
Hij is een Nederlandse jongen geworden;
maar moet weg.

Hoor hem zingen in zijn vreemde taal
hoor hem zingen in zijn eigen taal
hoor hem zingen in zijn verre taal:

'Ik zal naar Somalië worden gevlogen
ik zal naamloos in een hel van
broederoorlog, drugs en prostitutie
verdwijnen
ik zal worden ik-niemand

die mijn kleine licht wou laten schijnen
voor mijn paar liefste mensen
in dit bloeiend welvarende
vol blauwe irissen en leliën
wijd waterland.'

Nooit meer zal dit
uit onze geschiedenis worden gewist:
dat wij kinderen hebben overgeleverd
aan, zo meedogenloze duisternis.

4. Deze wereld

'Je dacht dat deze wereld anders was,
en je bent er nog altijd niet overheen
dat het gewoon deze wereld is'
zei ze tegen hem.

'Ik denk het nog steeds'
zei hij.

5. Echte wereld

Meer dan zestig jaar geleden
in de dagen dat een nieuwe tijd begon,
schreef Hans Lodeizen, de dichter:
'deze wereld is niet de echte'.

Denk je in: wij hier
met tien miljoen vermenigvuldigd
zouden zeker weten
dat door met spandoeken te lopen
op blote voeten en te zingen
wij een nieuwe oorlog
konden voorkomen
wie zou niet –

Bereken of door prijs te geven
de helft van onze kapitalen
wij misschien doden
zouden doen leven,
breken de armoedespiraal.

Stel dat een oogopslag bestaat
een handomdraai
die wij door gestage oefening
kunnen leren
en waarmee wij,
in plaats van ons dood te vechten,
het noodlot keren en deze wereld
veranderen in de echte –

dan zou Afghanistan
weldra een boomgaard zijn,
en Irak het stromenland weer
waar de mensheid begon
en van Gaza
tot de ceders van de Libanon
zouden vriend en vijand
dansen tot diep in de nacht
bij de bandoneon.

Sinds onheuglijke tijden
staat de hoop geschreven
dat ooit grote woorden als
'verzoening - mensenrechten - vrede'
tot een nieuwe wereld worden
eindelijk de echte.

In naam van hen die vóór ons waren
en omwille van wie na ons komen,
blijf die grote woorden dromen
laat de hoop niet varen.

6. Een zoon

Een zoon kwam terug, uit een van de
honderd oorlogen.

Hij vroeg zijn vader en moeder:
weten jullie wat een mens is?

Een mens, zei de vader,
is een beeld van God.

Een mens, zei de moeder, is een mens.

Jajajajaja, schreeuwde de zoon,
een mens is een waaiend vod,
ik heb ze door de lucht zien scheuren,
in de goot zien sterven,
het waren geen mensen meer.
Het waren nog mensen, zei de moeder, zo is het.
Ze waren nog beeld van God, zei de vader, zo is het.
Jajajajaja, huilde de zoon.

7. Andere zoon

Die jou verlaten heeft
toen je daar hing
die is je god niet.

Jouw god verlaat je niet,
kan hij niet. Waar zou hij
heen moeten?

Maar ik, door jou bevrijd uit de doem
van zeven demonen, ik zeg je

de god die in je was
toen de bloedvloeiende
je kleed aanraakte
toen jij de kromgebogene
deed rechtop staan

die zal jou niet verlaten.

brood wordt voor ontelbare menigten

god genoeg
voor deze wereld.

Nog in je laatste tien seconden
doorstraalt hij je zo totaal
dat je bont geknuppelde lichaam

8. Bekenden

Wij komen bijeen
alle zevende dagen
in een of ander huis
bekenden van elkaar
delen het brood
en ontvangen de woorden
die wij hebben leren verstaan:
'Als je broeder of je zusje
diep is weggezakt'.

9. Oud woord

Als je broeder diep is weggezakt
zijn handen reiken niet ver genoeg
zal jij hem vasthouden
hij zal overleven naast jou.
Neem van hem geen rente
geef hem geen zilver tegen rente
geef hem niet te eten tegen winst
hij zal overleven naast jou -
ook de vreemdeling zal overleven
naast jou, als je broeder.

Als je broeder diep is weggezakt,
je naaste, en hij verkoopt zich aan jou,
bedien je niet van hem
als van een slaaf.
Je zult hem niet hardhandig bestieren -
heb ontzag voor Ik-zal de God
die jou uitgeleid heeft
uit het slavernijheelal
van deze wereld.

10. Te doen

Om ze te heugen
om ze te doen –

Van hen is de toekomst
kome wat komt.

11. Nawoord

Het eeuwig komen en gaan
van lege durende nachten.

Het plotseling toch weer opdagen
van zon en lichtende woorden.

Noodweer dat overwaait.
Zwijgend hout dat weer oplaat.